

Arch. Martin Říha, býv. náměstek ministra ž. p. pro ochranu přírody a krajiny, vzpomíná na vznik NP Šumava:

Postupovali jsme v součinnosti se samosprávami krajů i obcí, a i když jsme ochranu přírody a krajiny zakotvili jako hlavní veřejný zájem, který je třeba napříště respektovat, zároveň jsme ale nikdy nepomysleli na umrtvení života v pohraničním pásmu, s likvidovanými celými vesnicemi a s čímisi jako stavební uzávěrou, aby se nedalo stavět ani na starých stavebních parcelách po demolcích. Chtěli jsme alespoň do zachovaných sídel vrátit život a také tradiční i nové pracovní příležitosti, včetně těch spojených s hospodařením v lesích mimo I. zónu ochrany. Jako dlouhodobý cíl a pracovní příležitost jsme tehdy uvažovali i **postupnou přeměnu** stejnověkých monokulturních smrkových lesů ve 2. a 3. zóně, (zóny tehdy byly celistvé a ne rozdrobené do desítek či stovek ostrůvků, jak se stalo nešťastně později za našich nástupců), na stanovištním podmínkám odpovídající, druhově i věkově pestřejší porosty, podstatně odolnější proti abiotickým i biotickým atakům. To ovšem na desítky let vylučovalo ponechat tyto porosty bez zásahů lidskou prací, a také boj proti škůdcům. Uchování živého a relativně zdravého dospělého stromového patra co nejdéle, s včasnou probírkou jen napadených smrků, a současně podsazování žádoucích jiných druhů dřevin do takto vzniklých světlin, mělo zachovat pro nové sazenice stín, zvětrání, vlhko, půdní mikroflóru a mikrofaunu, půdu a příznivé mikroklima, počítalo se s ochranou sazenic před okusem zvěří. Zachována měla být funkce krajino tvorná, mikroklimatická, vodoakumulační a odtok srážek regulující, tedy protipovodňová, půdoochranná, přírodovědná i rekreační, vzdělávací. V zachovaných sídlech s nezbytným zázemím bezlesí jsme nechtěli bránit opětovné zástavbě pro bydlení a rekreaci v tradičních formách zástavby, v dostavbě zlikvidované občanské vybavenosti včetně kostelů a kaplí, drobné architektury v krajině, Božích muk, studánek, ale ani v obnově některých soliterních statků a pastevních areálů na vhodných částech bezlesí, kde byly před II. světovou válkou, a kde bylo žádoucí nenechat louky a pastviny zarůst náletem. Cílem bylo obnovit a rozhojnit původní pestrost krajiny a tím i její biodiverzitu, ekologickou stabilitu, ale i atraktivitu sídel a krajiny pro trvalé obyvatelstvo i návštěvníky co nejrychleji.

Teprve po této etapě, která je ovšem pravým opakem "bezzásahovosti", postupně rozšiřovat bezzásahovou I. zónu na úkor 2. a její ponechání přirozené sukcesie, lesní personál postupně převádět do ochrany přírody a krajiny, do zemědělské výroby, řemesel a služeb pro cestovní ruch, protože v sídlech by se už mezitím vytvořily právě v těchto oborech náhradní pracovní příležitosti. Dodnes si myslím, že tento plánovaný evoluční vývoj by nenarážel na odpor u místních obyvatel ani dalších uživatelů území, kdyby se udržel v limitech a intencích tehdy stanovených regulativů jak v územním plánu, tak v regulativech ochrany přírody a krajiny NP. Násilná změna této koncepce, měnící tento záměr na rezignaci na jakékoliv lesnické hospodaření i v lesích 2. a 3. zóny a v CHKO jako ochranném pásmu NP, prosazená po odvolání Ing. Žlábka z funkce ředitele NP, je v přímém rozporu s dohodami s obyvateli a se samosprávami krajů i obcí, uzavřenými při vzniku NP. Není proto divu, že se někteří cítí podvedeni a brání se. Uklidnění neprospívá ani zjevná averze mnohých ochránců - nikoliv přírody a krajiny, ale vědecko-výzkumných zájmů, neochotných čekat na vývoj dle výše popsaného scénáře původních zakladatelů NP, ale **činících si z lesů NP svou laboratoř**, a neberoucích ohled na širší environmentální ani společenský a ekonomický kontext. **Dělat ze Šumavy "divočinu"** tím, že jsme nechali na rozsáhlých plochách celé zralé patro smrčiny ve 2. a 3. zóně v minulých desetiletích sežrat kůrovcem, nechali tam jen odkorněné pahýly nastojato a čekali, až se náletem spontánně obnoví porost, ve kterém stěží bude něco jiného, než zase jen smrk, a mnohde díky obnově po kalamitách konce 19. a začátku 20. století dokonce smrk nepůvodní, **bylo a je špatně**.

Podsouvat lidem, kteří toto kritizují, že plédují jen za zájmy dřevařské, stavařské a další podnikatelské lobby, že jim nejde o ochranu přírody a krajiny v nejširších souvislostech dlouhodobé udržitelnosti života, je hloupé, a prokazuje neschopnost oddělit a pochopit ty, kdo chtěli zachovat po celou dobu žádoucí konverze lesů všechny jejich mimoprodukční funkce, a slušný život tamním obyvatelům. Kdo toto činí a hází lidi jako Ing. Krečmer, nebožtík ing. Vinš a další do

stejného pytle, jako rabiáty, neohlížejících se na žádné dlouhodobé negativní důsledky svého konání, nedělá dobrou službu ani Šumavě, ani ochraně přírody a krajiny obecně.

Články jako je ten od Václava Klause ml. a postoje, jaké prezentují prezident Zeman, pan Jirsa a mnozí další senátoři, představitelé krajů i obcí, jsou důsledkem také naší neschopnosti vyjednávat a hledat společně přijatelné kompromisy. **Prosazovat diskutabilní princip "bezzásahovosti" hlava nehlava, dělat z každého zastávce odlišného názoru zloducha a nepřítele, vystupovat demagogicky a "brčálově zeleně" proti lidem, kteří mají v dotčeném území také své legitimní zájmy, je cesta do pekel. Po tak hluboké ztrátě důvěry v rozumnou politiku, v dlouhodobou koncepci, na které se nebude nic měnit, s každou novou politickou reprezentací a s každým novým dílčím zájmem, namísto zájmů veřejných a dlouhodobých, se uklidnění situace nedočkáme a tato "zákopová válka" bude pokračovat, dokud neuznáme chyby v komunikaci a nesedneme k jednomu stolu s empatií a upřímnou snahou o smír.** **Po již nastalých neodvratných škodách to bude těžší, než kdyby nedošlo k tomu, k čemu už došlo, a než kdyby byl respektován původní dohodnutý záměr a postup.**

Každý legislativní předpis je jen nástroj. V ruce rozumného užitečný, v ruce blba nebezpečný, stejně jako kudla. Bylo by žádoucí uhasit emoce a začít se vracet vyjednáváním ke zdravému rozumu. A také k rozumné aplikaci předpisů, aby se tamní obyvatelé necítili nadále jako v zakázaném pásmu.

Zdraví Martin Říha

Ing. František Urban, býv. ředitel odboru ochrany přírody a krajiny MŽP vzpomíná:

Celý případ NP Šumava snad bude jednou podrobně popsán a zhodnocen s odstupem doby; jedno je však jisté: zakládali jsme úplně jiný park, s úplně jiným cílem a k tomu jsme dostali souhlas od veřejnosti (obcí). Kdybychom byli chtěli vytvořit národní park s dnes prosazovanými cíli, mohli jsme vybrat území s rozlohou nejvýš 20 000 ha při hranicích s NP Bavorský les a zde by se bylo mnohem snáze dosáhlo oněch požadovaných 50% bezzásahového území během 15 - 20 let. Ale naše vize parku byla jiná. Škoda toho vynaloženého úsilí, té zbytečné práce a těch nechutných sporů, které vytvořily přehradu mezi lidmi, kteří měli spolupracovat. Ale s tím se už nedá nic dělat. Nakonec budou všichni jásat, že Šumava bude opět porostlá smrkovými monokulturami (to když se opravdu všude povede přirozené zmlazení i umělé zalesnění) - což je přesně to, co jsme nechtěli - chtěli jsme návrat přírodě blízkých smíšených porostů se smrkem, bukem, jedlím, klenem atd. - podle možností a stanoviště. Tak snad příště, za nějakých sto let !

Závěr: Kariérní skupinka převážně vysokoškolských, úzkoprofilových pedagogů („pučisté“), naoktrojovala ideologii rozsáhlé revoluční experimentální bezzásahové „výroby“ divočiny chráněnými přírodními procesy (kůrovcové uschnutí aj.) v NP Šumava (a k přikrytí škod a zodpovědnosti i v dalších NP), avšak bez vědeckého opodstatnění, za vydatné dlouhodobé mediální propagandy Hnutí Duha, s fatálními dopady: aridizace, snížení biodiverzity, vznik lesostepních formací a to při vzrůstajících stresových faktorech klimatických změn. Lidé odkojení přírodou a jejími procesy jsou perzekuováni, přičemž převládá rigidní vytěsňování lidí - a to vše v rozporu se žádoucím celosvětově vědeckým ekosystémovým managementem.